

wte

BULGARA ESPERANTISTO

Organo de Bulgara esperantista asocio

Rekomendita de la Ministerio de publika instruado per cirkulero № 1870 de 27. 1. 1922.

Jarabono: 20 bulgaraj levoj, 1 svisa franko, 4 respondkuponoj aŭ egalvaloro.

Anonctarifo: 1 kv. cm. — 1 levon;

korespondo: 1 vorto — 1 levon. Por fremdlando — duoble. Postĉekonto No 1133

Adreso: str. Alabin, 50, SOFIA, Bulgario.

Jaro XVII

Marto-Aprilo 1936

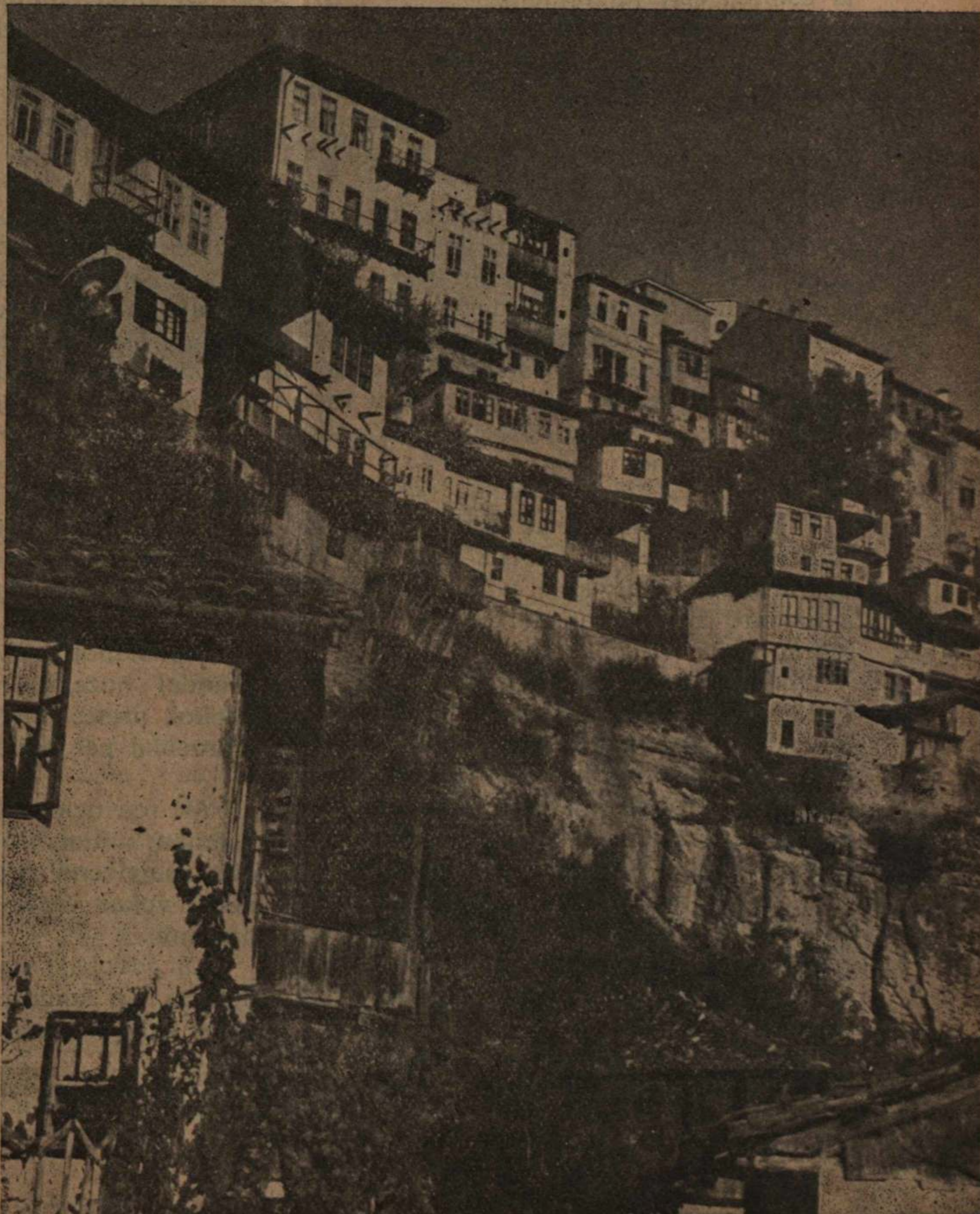
7-8

VIZITU TIRNOVO'N!

Tirnovo, malnova ĉefurbo de Bulgario, kiu laŭ sia ĉarma kaj pitoreska situo estas unika en la mondo.

Samideanoj, vi havos la okazon dum la kongreso vizitiĝin.

Al. Maĝarov.

Tirnov

la urbo de la romantiko kaj la legendoj.

Tie, kie iam altstaris la reĝaj kaj nobelaj palacoj. Kio estas videbla en la stratoj de Tirnovo. La antikvaj restaĵoj kaj la moderna vivo. La vespera aspekto de la malnova bulgara ĉefurbo.

La fremduloj ĝin nomis iam „Reĝo de la urboj“ . . . Dua post Konstantinoplo („Reĝurbo“ bulgare).

Dum 1640-a, kiam la urbo estis jam detruita, unu fremdulo, skribante pri Tirnovo, diras, ke ĝi estas io, kio estas nepriskribebla kaj — prave. La malnova Tirnovo, samkiel hodiaŭ, ravas per sia situo, per sia grandioza panoramo. La reĝoj, fondintoj de la urbo, havis verŝajne akrajn okulojn, kiam esploris la ĉirkaŭaĵon por la estonta ĉefurbo-fortikaĵo.

Starinte sur Kartalo¹⁾ en ilia imago aperas la urbo kun dikaj ŝtonmuroj, altaj batalturoj, palacoj kaj monaĥejoj, kaŝitaj meze de la praarbaroj. Tute ne estas mirinde, kial tiom multaj avidaj manoj sin etendadis por ĝin „liberigi“.

La nunaj tirnovanoj vivas kun la valoro de sia urbo. Nun ankoraŭ ili sin nomas nobeloj!

Tamen la antikva landurbo de Asenreĝoj estas senviva. Sola la rivero Jantra kviete fluas ĉirkaŭ la ruinigita fortikaĵo, akvumas ĝardenojn kaj forportas la malpuraĵojn de la fabrikoj kaj de la kanaloj en la nova urbo.

Vidi Tirnovo'n tage ne signifas vidi ĝin romantika. Vane vi serĉos iun fabelan kadron de rokoj kun fajra orumo pro sunsubiro kaj riveron, lazure blua pro la rebrilo de la ĉielo.

Pli malavara estas Tirnovo vespere: stariĝinta sur Zempare-burún, trans Jantra, mi vidas ĝin ĉirkaŭita per granda fajrarko. Malsupre la fajrarko estas punca. En la malaltajn grandtegmentajn dometojn oni ne lasos la blankan elektran lumon. Tie brulas nur la fulgumitaj petrollampoj. En la mezo la arko estas blanka. La lumo abundas kaj varias. La altaj domoj kaj sonorilturoj sin etendas al Kartalo simile al nigraj silentaj manoj meze de ora-griza brilado.

Kun la lasta sopiro de la tago, la tedeco kaj la stulta imitemo de la solia

ĉefstrato ekvigligas. Kiam la ŝlosiloj en ĉiu rustiĝinta ruĝirmilo de „Makenzen“ sin turnas kaj grincbrue sin fermas la fenestrokovriloj de la metiistaj butikoj, tiam la romantika urbo kvazaŭ reviviĝas. Torento da homoj plenigas la solan ebenon kaj larĝan straton. De la militmonumento ĝis la turistdomo, en la malvarma vespero, la torento zumas, vantas kaj ĉirkaŭenigas sian odoron de malmultekosta odekolono, pudro kaj naftalino . . .

La larĝa gajoplena strato »Makenzen« komencas de Marino-pole (Maria-kampo) kaj trolongiĝas tra la tuta urbo. Sur ĝi estas arigitaj ĉiuj komercaj magazenoj kaj kontoroj, sennombraj kafejoj, kinejo kaj teatro. Ĝi estas la ĉefa komercarterio de Tirnovo.

La turistoj-fremduloj konas nur ĝin. Maldekstre, al Kartalo, aŭ malsupre, al Jantra, la bildo abrupte aliĝas: altaj pluretaĝaj domoj, kunpremitaj unu al alia, sternas siajn fenditajn murojn, kovritaj per ŝimo. Timige mallumas faŭkoj. Hedero sin premas en la porojn de la ŝtonaj masonaĵoj kaj al la detruo depost jarcentoj aldonas ankaŭ la eterne-verdan angoron. La stratoj ne havas trotuarojn. La stratoj mem estas mallarĝaj strioj, apenaŭ du metrojn. Tie-ĉi ne estas veturilgrincado. Vintre kaj somere tio estas la infanĝardenoj de Tirnovo.

Ŝtonŝtupoj serpentumas preter malgrandaj bozejoj, malbonodoraj kvartalaj butikoj, preter malnovaj altaj stratpordoj, inkrustitaj per najloj, kovritaj per hedero.

Mi ree descendas sur la larĝan, gajoplenan straton. Mi pasas preter belarangiĝitaj magazenoj. Klientoj ne estas. La vendistoj vokas de la pordoj — preskaŭ trenas min.

La advokata parto de la strato estas dezerta. La kontoroj malplenas. La advokatoj ludas kartojn en la proksimaj kafejoj

¹⁾ Kartalo estas altaĵo en Tirnovo.

Jen estas la placo antaŭ Cárevec. Mi malsupreniras sur malnova turka pavimo dekstren al Jantra. La malnova banejo ŝprucigas mallarĝajn vaporstriojn tra la ventoltuboj. Klínita sub la premo de jarcen-toj la ŝtona konstruaĵo kvazaŭ primokas per siaj kupoloj-okuloj la renaskitan urbon.

Mi trapasas la ponton Feríz-Beg. Sub mi vagas sportboatoj. Tírnovo fieras per sia akvoparko.

Mi eniras la turkan kvartalon. La domoj estas malgrandaj, malaltaj ĝis la ri-

tagnokte. Eĉ vintre estis vídata ledolaboristoj meze de la jantraĵ glacioj.

Proksíme de la nova ŝtona ponto mi eniras kafejon por revarmetiĝi. La neku-tima por tiu laborotempo vígleco susuris en la kafejo. Laboristoj de ledolaboristoj de la fabriko por kudrofadenoj, de tiu por biero, kaj maljunuloj, kubutapoge sur la tabloj interparolas. Mi ekpartoprenas ilian interparolon. — La malgrandaj tanejoj delonge estas ĉesintaj. La nova ledfabriko tute senpaniĝis ilin. Sed ankaŭ ĝi ne la-

Tirnovo, la lulilo de la esperantismo en Bulgario.

vero mem, kaj plí altaj ĝis la moskeo kaj la lernejo. Tie-ĉi ankaŭ malriĉeco, sed vígleco estas. En la koto kuras malgrandaj infanoj kun turkaj kalsonoj kaj fesetoj. El unu turka kafejo alflugas víbranta turka kanto. Rítme tintas tamburino.

Cárevec solece starigas sian malhelan masívon. Sur ĝia dekstra angulo, kvazaŭ forĵetita ŝtonbloko, alstaras la rekonstruíta citadelo—malliberejo de Balduín Flandra...

Mi revenas al Feríz Beg-ponto. Mi ŝovas mín tra »La fendita roko« al la Āsenkvartalo. La domoj ankaŭ tie-ĉi estas malnovaj, nefortikaj, konstruítaj preskaŭ apud akvo mem. En la kvartalo loĝas laboristoj kaj propretuloj-ledistoj.

Sur ambaŭ bordoj de la rivero Jantra estas vtcigitaj tanejoj. Nun en ilí oni ne plu laboras. La novaj ledfabrikoj saturas la merkaton. Iam la ledlaborejoj laboradis

boras senĉese. La fabriko por kudrofadenoj laboradas intermitante ĉiun duan-trian tagon. La bierfabriko same delonge estas ĉesinta. Nur la oleproduktejo laboras.

Mi provas alparoli. Mi rigardas miajn interparolantojn. Ili estas naskitaj en la fabrikkvartaloj kaj kreskintaj en fetoro de ledolaboristoj, akvo kaj koto. Ili ne estas loĝantoj de la romantika urbo! La urbo de la romantiko kaj de la legendoj hodiaŭ estas konvulsianta, ĝi estas dolortuŝita.

La tago kuras. Antaŭ mi staras kilometroj. Mi eliras la kafejon kun benoj por bona vojaĝo.

Ie trans Cárevec ekmuĝis fabriksireno. Ĝi modulas, sin miksas kun la bruo de Jantra kaj denove apartiĝas draste. Ĝi vokas super la fabela urbo de la romantiko kaj la legendoj, en kiu la romantiko iluzio estas kaj la legendoj — trompo.

Tradukis el bulgara: L. M.

IŜTAR

Ljudmil Stojanov

En krudan landon senkoloran
Iŝtar, diino milda venis —
en landon, kie la doloro
sur ĉies palvizaĝ' mienas,

kaj tra dezertaj sablostrioj
en kor' malvarma sen kompat'
kun la rabiaj hundoj siaj
avide vagas Tiemát;

en landon, kie la obskura
nebul' ensorbas la animojn,
kaj bruligitan la naturon
sekigas la soif' senlime;

kaoso kaj dezerto, kie
regadas en la nokt' sen fin' —
jen tien kun konsol-radíoĵ
alvenis bona la diin';

por elkonduki el mizero,
por al la suna mond' instigi,
maljuniĝintajn pro sufero
senhejmajn ombrojn reĵunigi — —

benita dolĉa la espero!
Kaj tamen en senfina sol'
la mortan landon ŝi observas
en la rigardo sen konsol'.

La vento pelas flavajn fumojn
tra la ĉiel' el griza ŝtono;
la nudaj branĉoj sible zumas
enmeze de ruin-kolonoj.

Elir' ne estas! Nur dezerto!
Nur pluvo antaŭ la okul'!
Kaj super la diin' eterna
nur pendas ŝtona la nebul'.

Trad. Miti

NI

Longa estas nia vojo,
malproksime nia cel'
sed tra nigro kaj malĝojo
nin kondukas hela stel'.

Nek lacecon ni eksentas,
nek maldolĉe malesperas,
nek pro io ni lamentas —
eĉ la mokojn ni toleras.

Ĉar ni kredas, ke la vero,
disŝirita de malam',
reviviĝos sur la tero
en pli forta, ora flam'.

Ĉar ni scias, ke la justo
Ĉiam ĝi protektos nin
kaj kun viglo en la brusto
ni agados ĝis la fin'!

Rimna

VESPERKANTO

Longe forgesita kanto
tremas tra vespersilento;
ĝi plenigas mian koron
per plej sankta pacosento.

Meditante kaj mallaŭte
trans arĝentohelaj lagoj
migras ĝi — al malproksimaj,
longe forgesitaj tagoj...

August Eigner

Svetosiav Minkov

Meznokta historio

Gurdo ludas en la strato de la anti-
kvaĵejoj. Ĝia verda papago purigas siajn
plumojn, malfermas sian bekon, krias
post la preterpasantoj.

Neniu aŭskultas la papagon. Neniu
aŭskultas ankaŭ la gurdon, kiu sufoki-
ĝas pro maljuneco. Ĝi jam perdis sian
memoron kaj pro tio ripetas ĉiam la

saman kanton per malmuntitaj taktoj.

La suno subiras, dronas en alian
landon, ekestas vespero.

Sub la malaltaj tegmentoĵ de la an-
tikvaĵejoj rampas ombroj, la maljunaj
hebreoj reviviĝas kun blankiĝintaj bar-
boj kaj ranokuloj en la mallarĝaj pordoj
de siaj butikoj.

Antaŭ la malgranda butikoj de la antikvaĵisto David Sabataj malnovaj vestoj pendas kiel pendigitaj homoj. Kiam la vento lulas ilin, ili aspektas kiel funebraj flagoj.

Jen frako. Ĝi balanciĝas iel eksterordinare solene meze de la societo de siaj ĉifonaj kunfratoj kaj ĝiaj malplenaj manikoj fleksiĝas en elegantaj gestoj. Oni dirus, ke ĝi penas engantigi siajn nevideblajn manojn. Kiel tiu ĉi vesto venis tien-ĉi? Iam ĝi estis ŝlosita en multekosta vestejo kaj ĝia mastro forigis atente ĉiun polveron de ĝia dorso. Nun? Ho, nun la malfeliĉa frako balanciĝas de mateno ĝis vespero antaŭ la pordo de tiu malpura antikvaĵejo kaj la sunradioj kolorigas ĝin verda. Sur ĝia kolumo estas jam kelkaj grasaj makuloj, ĝia butono estas ŝirita kaj perdita. Ĝi malfermiĝas ĉe ĉiu bloveto de la vento, tiel ke ĝia silka substofa komplete frenezigas la dekstran najbaron.

Kaj tiu-ĉi dekstra najbaro estas el kruda kompakta ŝtofo kun forfrotitaj poŝoj kaj kun grandaj flikaĵoj ĉe la manikoj. De tri paŝoj ĝi brandodoras. Oni rakontas, ke la iama posedanto de tiu-ĉi vesto estis vegetarano kaj filozofo, kiu ekdrinkegis tute neatendite ĉe la fino de sia vivo kaj mortis en *delirium tremens*. Hodiaŭ la ŝtofa vesto heredis multajn kvalitojn de sia mastro, parolas grave kaj kuraĝe pri ĉiuj demandoj kaj ĝi opinias sin mem kiel portanton de iaj novaj ideoj. Pro sia longjara servo sur la dorso de la filozofo, ĝi fariĝis tre nerva, pro tio ĝi vivas en eterna kverelo kun siaj kolegoj, precipe kun la frako kompreneble. La malriĉiĝinta noblulo estas tre racia kaj diskreta por eviti la skandalojn.

La antikvaĵejo — kia stranga azilo! Maljunaj pensiuloj, laboristoj, instruistoj, doktoroj — unuvorte, reprezentantoj de ĉiuj socirangoj. Tie-ĉi ĉiu vivas per la espero, ke hodiaŭ aŭ morgaŭ iu preterpasanto eliros ĝin el la malhela kaŝita butikoj kaj savos ĝin de ĝia malhonora ekzilo. Sed la tagoj forpasas kaj tre malmultaj estas la feliĉuloj, kiuj forlasas la antikvaĵejon. La plimulto restas jarojn sur siaj kroĉiloj, la vento ilin balancas malgaje kaj la tineoj formanĝas ilin senkompate.

Ĉu vi vidas tiun generalan uniformon kun jam malhelaj butonoj kaj epoletoj? Ĝi sidas jam post la Balkana milito kaj neniu konjektas ĝin preni. Nur artaŭ kelkaj monatoj iu polickomisario haltis antaŭ ĝi, turnis ĝin de ĉiuj flankoj kaj foriris, ne dirinte eĉ unu vorton. Jes, la polickomisario ne sciis, ke ĝia moŝto komandis divizion kaj ke ĝi estas kavaliro de multaj ordenoj por braveco.

* * *

La antikvaĵistoj kolektas vestojn kaj forportas ilin en la fundon de siaj butikoj. Tie ili vicigas ilin sur la murojn, spionas tra la anguloj, kvazaŭ volas kapti ion, iliaj okuloj elradias serpentan brildon kaj ŝetas rapidajn rigardojn ĉirkaŭe. Fine la blankbarbaj hebreoj komprenas, ke iliaj trezoroj sidas netuŝite sur siaj lokoj, ili ridetas diable kun dikaj kaj malsekaj lipoj, surmetas ĝisorele sur siaj kapoj dispremitajn ĉapelojn kaj ekiras dorsklininte hejmen. Sed antaŭ ol ekiri, ili ŝlosas bone la antikvaĵejojn kaj baras iliajn pordojn per larĝaj tabuloj kaj feraj stangoj.

* * *

Tiun-ĉi vesperon en la antikvaĵejo de David Sabataj okazis eksterordinara sceno, kiu meritas nian favoran atenton.

La antikvaĵisto ne jam estis ferminta la pordon, kiam la frako saltis de sia kroĉilo kaj elkriis kun sopiro:

— Ankaŭ la hodiaŭa tago forpasis en vana atendo! Dio mia, ĝis kiam ni putros en tiu-ĉi kavoj?

— Paciencon, konsulo! — rediris laborista bluzo, kiu sekvis la ekzemplon de la malesperinta noblulo kaj malsupreniris apud li sur la teron. — Mi sidas tie-ĉi du jarojn kaj, por diri la veron, mi ne sentas min tiel malfeliĉa kiel vi. Eble la kaŭzo pri tio estas, ke mia antaŭa vivo estis, vere, netolerebla. Mi laboris tagon kaj nokton en la malhelaj galerioj de karbminejo kaj nun mi havas la tutan rajton vivi kun la penso, ke mi estas iom pli feliĉa ol antaŭe.

— Ho, jes, la okazo kun vi estas tute alia, — kviete diris la noblulo. — Sed demandu min, kia estis mia antaŭa vivo! Ĉu vi scias, kara, ke ni manĝis kaj trinkis kun la prezidanto de la franca res-

publiko? Ĉu vi scias, ke mi okupis unuan lokon en la baloj kaj la vesperoj aranĝataj en la eŭropaj ĉefurboj de la elito de la societo kaj krome oni konsideris min pargeta kavaliro?

— Li manĝis kaj trinkis kun la prezidanto de la franca respubliko! Fi, diablo ĝin prenu, kia grava persono! — malice alĵetis la ŝtofa vesto de la filozofa, movante siajn manikojn. — Diru al mi tiaokaze, via ekscelenco, kion vi faris, manĝinte kaj trinkinte kun la prezidanto de la franca respubliko? Mi volas diri, kian utilon havis el ĉio-ĉi nia patrujo?

— Kion mi faris? — kriis la aristokrato kaj cedis paŝon malantaŭen. — Kion mi faris? Ho, la signifo de tiu-ĉi senkulpa *soirée* estis tre granda el la vidpunkto de la supera diplomatio! — La frako sopiris kaj daŭrigis per voĉo, sufokita pro alfluo de fiereco: — Jes, tiam per subtila diplomatiarto ni gajnis la koron de la prezidanto de la franca respubliko kaj li ĵuris al mi, ke en estonto li estos unu el la plej bonaj amikoj de nia popolo. Vere, ne pasis multa tempo kaj la nobla franco pruvis, ke lia ĵuro ne estis vana fabelo: laŭ lia insisto la nomo de Bulgarujo estis presita per ruĝa titollitero en la internacia komerca almanako, kiun franca eldonejo dissendis tiutempe en milionoj da ekzempleroj tra la tuta mondo. Ĉu vi komprenas, la franca ministro-prezidanto diris nur unu vorton kaj la nomo de Bulgarujo ekbrilis per ruĝa titollitero antaŭ la okuloj de angloj, nederlandoj, germanoj, amerikanoj, ĉinoj, negroj ktp., se vi volas, nombru la ceterajn naciojn!

— Per ruĝa titollitero! Per ruĝa titollitero! — portiĝis murmuro el ĉiuj flankoj de la antikvaĵejo.

La filozofa estis venkita tutplene. Li retiriĝis kun kaŝita malico apud la malgranda fenestreto ĉe la angulo, eldirante senĉese insultojn.

Sed neniu atentis ĝin. Nun ĉiuj vestoj malsupreniris de siaj kroĉiloj kaj ĉirkaŭis la noblulon, kiu staris fiere kaj nevenkeble meze de la butikoj.

Nur unu sola vesto restis pendi en sia loko, kroĉita sur granda rustiĝinta najlo. Ŝajnis ke ĝi havas nenian deziron intermiksiĝi en la interparoloj de la aliaj.

Tio-ĉi estis tre stranga karnavala vesto: larĝa nigra vesto kun monaĥa kapuĉo el viola veluro. Ĝi sidis longajn jarojn en la fundo de la antikvaĵejo silentema kaj malhela kiel ombro. Ĝiaj dikaj faldoj griziĝis pro polvo, en ĝia kapuĉo loĝis araneoj. La antikvaĵisto mem forgesis kvazaŭ pri ĝia ekzisto. Neniam li eligis ĝin antaŭ la pordo de sia butikoj, neniam li ektuŝis ĝin eĉ per mano. Multaj el la loĝantoj de la antikvaĵejo provis paroliĝi ĝin kaj ekscii ion el ĝia vivo, sed ĝi eĉ unu fojon ne ekparolis. Tage kaj nokte tiu-ĉi nigra vesto sidis kroĉite sur la rustiĝinta najlo — kelkiam nur la vento blovetis tra la frakasita vitraĵo de la fenestro kaj balancis ĝin tute facile. Kaj tiam ĉiuj silentis rigidiĝinte sur siaj lokoj, ĉar ekkaptis ilin malklara timo. Ŝajnis al ili, ke la karnavala vesto malsupreniros la muron kaj preterpasos ilin kiel vivanta homo.

Dum la filozofa staris apud la fenestro, banite en la arĝenta nebulo de la lumo kaj pripensis novajn atakojn al sia malpacema kontraŭulo, la noblulo rakontis antaŭ kelkaj el siaj kolegoj la historion de unu sia vintrumo en Monte-Karlo. Inter liaj aŭskultantoj estis ankaŭ unu helgriza pantalono Charleston, kiu venis antaŭkelkaj tagoj en la antikvaĵejon kaj sentis sin ankoraŭ tre vivĝoja malgraŭ siaj ŝiritaj tibiingoŝoj kaj la granda inkomakulo sur sia dekstra genuo.

— Interesa historio! — incite ekkriis sinjoro Charleston. — Do, vi sukcesis pergajni du milionojn da frankoj?

— Ah, ne rememorigu al mi tion! — malgaje rediris la noblulo. — Mi gajnis ilin por perdi ĉion la sekvantan tagon. Cetere, por mi la mono havas preskaŭ nenian signifon. Oni devis rigardi iomete pli filozofie al la vivo, ĉu vi komprenas?

Nun la vegetarano ne povis resti apatia al tiuj ĉi hazarde interdiritaj vortoj pri la filozofio de la vivo, alpaŝis unu paŝon antaŭen kaj turniĝis per ŝanĝita trankvilo al la noblulo:

— Plej malmulte vi, estimata sinjoro, rajtas paroli pri la filozofio de la vivo! Tiu-ĉi temo estas tute fremda al via mondkoncepto. Jen, vi vivas kelkajn jarojn en la antikvaĵejo kaj, tamen, vi

ne povas kompreni, ke vi estas tute superflua vesto, ke en la hodiaŭa tempo oni havas nenian bezonon pri frakoj. Tiu, kiu konceptas la vivon filozofie, devas vivi kun la saĝa rezignacio pri la signifo de sia estado. Tie-ĉi estas la ŝlosilo de ĉiu filozofio, ĉar ĉiu filozofio naskiĝas el la Nenio.

— Permesu al mi fari al vi malgran dan rimarkon! kriis pantalono el nigra drapo kaj kun apenaŭ videblaj randoj, kiu ĝis tiu-ĉi tempo aŭskultis tute silente la interparolantojn. — Mi venas el la regno de la mortintoj kaj mi opinias, ke la vivo ne estas tiel sensenca, kiel vi volas prezenti ĝin.

— Kiel, vi venas el la regno de la mortintoj? — ekkriis sinjoro Charleston kaj disetendis la krurojn pro teruro.

— Jes, mi kuŝis longajn semajnojn en tombo, ĝiskiam nekonataj ŝtelistoj min elfosis el la tero kaj vendis min en tiu-ĉi antikvaĵejo. Sed tio-ĉi estas tute nekonsiderinda detalaĵo, kiu nun ne devas interesi nin. Do, estimata kolego, — diris la nigra pantalono, turnante sin al la filozofo, — vi riproĉas la sinjoron pri la frivoleco, sed vi mem konceptas la vivon tre nefilozofie. La homo estas io pli ol ordinara karno. Lia ekzisto estas submetita al grandaj mondleĝoj kaj pro tio ĝi ne povas esti nenieca!

— Malsaĝa babilado! Fantazio! — tro memfide rediris la vegetarano.

— Fantazio? — ridete diris la pantalono. Bone, diru al mi, kio estas fantazio?

— Kiel fantazio ni devas kompreni tiun cerban proceson, kiu incitas en nia konscienco neekzistantajn figurojn kaj absurdajn imagojn! — fiere ekkriis la ŝtofa vesto.

— Tute malprave! — rediris la nigra pantalono. — La fantazio estas okulo de la animo. Per ĝi ni vidas la projektaĵojn de la nevidebla mondo. Ĝi estas spegulo de la vizioj kaj ilo de sorĉa vivo — per ĝi ni kuracas la malsanulojn. Jes, Parazelsus... Theophrastus Bombastus Parazelsus kuracis la kapdoloron trans spaco, efikante al tranĉitaj hararoj. „Ĉu vi vidas tiun stelon“? — diris Napoleono al la kardinalo Fech. — „Ne, sir“. — „Bone, mi vidas ĝin“. — Kaj certe, li vidis ĝin, ĉar lia fantazio kune

kun la racio rezultigas la genion. Kaj Napoleono, nedisputeble, estis geniulo.

— Mi ne komprenas vin! — surprizite diris la filozofo. — Pri kia kuracado transspaca vi babilas? Kaj kial vi enmiksas tie ĉi Napoleonon? Eĉ, se ni supozus ke li, vere, vidis ian stelon — kio sekvas? Kion prezentas fakte la stelo? Kian koneksoneĝi havas kun la vivo tie-ĉi kaj kun ĝia filozofio?

— Kiel, kian konekson? Do, vi neas la astrologion, la veran astrologion, kiu bazas sin en la sola universa doktrino de Kabala?

— Kompreneble, mi neas ĝin. Mi preferas la astronomion! — rediris la filozofo.

— Ankaŭ mi! Jen la Granda urso! — ekkriis sinjoro Charleston, alkurante al la fenestro kaj montris tra la vitraĵo la klaran stelriĉan ĉielon.

— Nenio en la naturo estas indifera, — la pantalono daŭrigis, enpenŝinte kaj kvazaŭ al si mem. — Ŝtoneto sur la vojo povas rompi aŭ baze ŝanĝi la sorton de la plej granda homo, eĉ la sorton de tuta imperio. Ankoraŭ malpli indifera povas esti la loko de tiu aŭ alia stelo por la sorto de la infano, kiu naskiĝas kaj kiu de sia naskiĝo eniras en la universalan harmonion de la stelmondo. La steloj estas ligitaj unu kun alia per atraksio, kiu tenas ilin en ekvilibro kaj movas ilin regule tra la spaco. Kompreneble, por legi la skribon de la stelojn, oni devas koni antaŭ ĉio la stelojn mem — kono, kiun oni akiras pere de la kabala zodiako de la ĉielo kaj pere de la kompeno de la kabala planisfero de Gafarel. En tiu-ĉi planisfero la konstelacioj formas la hebreajn vortojn kaj la mitologiaj figuroj povas esti anstataŭitaj per la simbolo de Tarot.

— Aŭskultu, kara! — senpacience ekkriis la ŝtofa vesto. — Ĉio-ĉi, kion vi rakontas, odoras al mi je teozofio, kaj se vi volas, ankaŭ je masonio. En tia okazo superflue estas disputi pri la filozofio de la vivo, ĉar mi havas tute formitan vidpunkton pri tiu-ĉi demando kaj mi ne deziras, ke oni altrudi kiajn ajn doktrinojn pri la senmorteco de la animo.

— Vere! — intermiksitis sin sinjoro Charleston. — Nu, lasu tiujn-ĉi interparolojn! Ĉu ne estus pli bone uzi la tempon por io pli agraba? Atenton: mi

proponas aranĝi inter ni intiman danc-amuzon! Nur, bedaŭrinde, ke tie-ĉi ne estas sinjorinoj.

Incitite pro la subite veninta ideo, sinjoro Charleston alkuris alla muro kaj ekprenis el tie la alkroĉitan malnovan gitaron kun du rustiĝintaj kordoj. Ĝi turniĝis, fleksis siajn piedojn en la takto de amata danco kaj ekkantis senzorge kaj gaje la lastan ĵazbandan ludon, akompanante sian kanton per la terura tintaĉo de la malakordita gitaro.

Tio-ĉi enportis eksterordinaran vigliĝon meze de la tuta societo en la antikvaĵejo. La sonoj de la rustiĝintaj kordoj rompis la ĉirkaŭan songsilenton. Ĉiuj eksaltis el siaj lokoj kaj komencis turniĝi kiel frenezaj. En la malgrandan butikon enkuregis kvazaŭ furioza ciklono, kiu ĵetis kaj turnis per sia tuta forto la malnovajn vestojn. Eĉ la frako kaj la ŝtofa palto forgesis sian eternan malamon kaj portiĝis unu apud la alia. Kaj kelkaj dikaj pensiuloj kun malfortaj koroj balanciĝis kiel anasoj kaj spiris peze.

Nun, kiam ĉiuj fordonis sin al gajeco, la karnavala vesto dekrociĝis el sia najlo kaj malsupreniris unuafoje sur la teron. Ĝi ekstaris kiel fantomo en la fundo de antikvaĵejo kaj ekflustris tute mallaŭte, tiel ke neniu povis aŭdi ĝin:

Ni estas ombroj kaj nia vivo estas ludo de la ombroj. Jaroj forpasos, antaŭ ol ni transiros de karnavalo al eterna estado.

Nur du ne partoprenis la amuzon, sed ankaŭ ili ne aŭdis la profetajn vortojn de la vesto kun la velura kapuĉo.

La teozofa ronkis, kaj la ĝenerala uniformo sidis en truita apogseĝo kaj verkis siajn rememorojn de la milito.

* * *

La blankbarbaj hebreoj ŝtelrigardas kiel ŝtonigitaj monstroj malantaŭ la mallarĝaj pordoj de siaj butikoj kaj okulfermas, dentmontrante al la lumo, kiu mordas iliajn okulojn.

La minutoj turniĝas en la ĉiama ciklo de la kvar sezonoj.

Printempo. Somero. Aŭtuno. Vintro.
La malnovaj vestoj atendas.

El bulgara lingvo tradukis G. H.

XXVIII-UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO EN WIEN 1936

8-15. (5-18) AŭGUSTO.

XII-A SOMERA UNIVERSITATO
KULTURAJ KAJ EKONOMIAJ PROBLEMOJ DE MEZ-EŬROPO
INTERN. KONFERENCO DE VIRINOJ
VOJAĜO TRA AŬSTRIO
SALZBURG - WIEN - SEMMERING - GROSSGLOCKNER - SALZBURG
ĈARMAJ URBOJ - NEĜKOVITAJ MONTOJ - BLUAJ ALPOLAGOJ - DANUBO
FESTARANĜOJ
KOSTUMBALO: „LA KONGRESO DANCAS“
OPRETO: „LA BLANKA ĈEVALETO“
KONGRESEJO: LA FESTALONEGOJ DE IMPERISTRA KASTELO „HOFBURG“
ADRESO: ESPERANTO-KONGRESO-WIEN-NEUE BURG.

PRI LA „BLANKA ĈEVALETO“

La teatraĵo de la 28-a universala kongreso de esperanto en Wien estas la fama aŭstria opereto „La blanka ĉevaleto“, konata kiel sonanta filmo ankaŭ eksterlande. Ĝi distingiĝas per sia tipe aŭstria humoro kaj serena gajeco. Ĝiaj kantoj estas tre melodaj kaj parolantaj al la homa sento. La muzikan parton komponis Ralf Benatzky, la teksto estas de Hans Müller, kantoj de Robert Tillberg, esperanta traduko de redaktoro Nikolao Hovorka. La loko de agado estas fama gastejo „La blanka ĉevaleto“ en St. Wolfgang en Supra Aŭstrio: ĝi estos vizitata de la kongresanoj parto-prenontaj en la kongresa vojaĝo „Tra Aŭstrio“.

Jen ĝia enhavo: La riĉa berlina fabrikanto Wilhelm Giesecke, facile impulsebla kaj koleriĝema viro, ĵus travivis ekscitoplenajn monatojn. Li produktis amase novaĵon sur la kampo de trikotajoj, nome aĵuritan, suntralasan ĉemizkalsoneton el unu peco, antaŭflanke butoneblan kaj subite li sciigis je sia plej granda teruro, ke lia plej malica konkuranto, la maljuna Sülzheimer ĵetas kontraŭpatenton sur la merkaton: ĉemizkalsoneton same el unu peco, same aĵuritan, sed malantaŭe butoneblan. Antaŭe aŭ malantaŭe, jen la demando

Tiu ĉi fakto kaŭzas en konsekvenco procesojn pro ofendo de l'patento inter ambaŭ firmoj, provizorajn disponojn de l'juĝejo kiel ekzemple sekvestradon de l'fabrikita varo kaj aliajn similajn mal-multe agrablajn sekvojn. Tiel okazis, ke Giesecke urĝe nun bezonas refreŝigon por trostreĉitaj nervoj. Tion pensas ankaŭ Ottilie, lia ĉarma filineto. La ideon, ke Giesecke devas forveturi, sugestis advokato d-ro Siedler. Li estas la advokato de l'kontraŭa partio kaj konas Ottilie de balo dum la pasinta vintro. D-ro Siedler kun plezuro volus ordigi la aferon inter la patro de Ottilie kaj sia komisiinto Sülzheimer—ne pro tute altruistaj motivoj, ĉar li estas forte enamiĝinta je Ottilie. Dume tamen kredas ankoraŭ sinjorino Jozefa Voglhuber, la ĉarma kaj rezoluta mastrino de l'„Blanka ĉevaletto“ en St. Wolfgang, ke ŝia longjara kutima somergasto D-ro Siedler estas forte altirata de ŝia persono. Ŝi atendas lin jam kun granda sopiro, je forta ĉagreno de ŝia ĉefkelnero Leopold, kiu ŝin arde adoras kaj esperas, foje fariĝi posteulo de la mortinta mastro de l'„Blanka ĉevaletto“. Sed sinjorino Jozefa, firme konvinkita, ke d-ro Siedler estas je ŝi enamiĝinta, volas nenion scii pri la amo de sia ĉefkelnero, kaj kiam li, malgraŭ ŝia averto foje ekkuraĝas, konfesi al ŝi sian korinklinon, ŝi faras mallongan proceson kaj eksigas Leopoldon.

La feria sezono en St. Wolfgang

atingis dume sian zeniton, estas konstante treege multe por fari, kaj la sperta, servema kaj moviĝema Leopold mankas en ĉiu angulo kaj anguleto. Ankoraŭ pli malbona fariĝas la situacio, kiam subite alvenas la telegrafa sciigo: Imperiestro Francisko Jozefo alvenas, por ĉeesti la pafistan feston en St. Wolfgang! La mastrino de „Cevaletto“ estas konsternita kaj petas Leopoldon, ke li denove restu. Leopold restas, sed li faras kondiĉojn. Kiel la unuan, tion, ke lia rivalo, d-ro Siedler, devas elloĝigi el la „Blanka ĉevaletto“. Kio restas nun al la mastrino de „Cevaletto“—vole-nevole devas sinjorino Jozefa konsenti kaj rigardi, kiel ŝia favorato, la advokato elloĝiĝas.

La konfuzoj kaj implikoj plialtiĝas plue en vico da ĉarmaj kaj streĉaj epizodoj, ĝis fine ĉio solviĝas kaj finiĝas je ĝenerala kontento: Sülzheimer kaj Giesecke interkonsentas, d-ro Siedler ricevas sian adoratan Ottilie, kaj kiam Leopold, post la forveturo de l'imperiestro, postulas sian ateston pri servado, ŝi skribas ĝin al li jene: „Eksigita kiel ĉefkelnero, akceptita por la tuta vivo kiel edzo.“ Kaj tial por ĉiuj partoprenintoj alvenas la feliĉo.

Ni estas certaj, ke tiu ĉarma opereto kun multaj amuze-gajigaj epizodoj kaj melodiaj kantoj rikoltos grandan laŭdon kaj aplaŭdon de l'tuta kongresanaro. Venu kaj amuziĝu!

ЕСПЕРАНТСКИ НОВИНИ

Известия на центр. комитетъ

— На запитванията, които получаваме по поводъ подетата инициатива отъ централния комитетъ за организиране 30-я международенъ есперантски конгресъ въ София, съобщаваме, че делегация отъ центр. комитетъ се яви предъ г. министра на нар просвѣщение, комуто врѣчи обстойно изложение подъ № 230 отъ 9. м. м. Сжщото изложение бѣ изпратено до всички г. г. министри, както и до поч. министерски съветъ. До тоя моментъ, обаче, министерскиятъ съветъ още не

е разгледалъ нашето изложение. Последното има следното съдържание:

Господине Министре,

Презъ м. октомврий м. год. получихме едно писмо отъ държавния съветникъ г. Хуго Щайнеръ отъ Виена, съ молба да Ви го предадемъ, което и сторихме още на 27. октомврий м. година.

Дължимъ да Ви освѣтлимъ, че г. Хуго Щайнеръ е голѣмъ приятель на нашата страна и народъ и водимъ само отъ такива чувства и голѣмо бългaрофилство, той дойде при насъ да ни убеди за голѣмата полза — морална и материална — която

нашето отечество ще има, ако се изходатайствува, щото 30-ият международен есперантски конгресъ презъ 1938. год. да бжде даденъ на България.

На международнитѣ есперантски конгреси се събиратъ нѣколко хиляди представители на всички културни народи отъ петтѣ части на земята. Нѣкои отъ държавитѣ изпращатъ и официални представители.

Покрай езиковитѣ въпроси, които се разглеждатъ на тия конгреси, представителитѣ на разнитѣ държави се стремятъ да спечелятъ по-голѣми връзки и симпатии между представителитѣ на другитѣ държави, като не рѣдко тѣ, чрезъ тѣзи връзки и есперантска преса, отстояватъ своитѣ политически гледища и защитаватъ своитѣ интереси.

Съ съжаление трѣбва да констатираме, че нашата държава, която има нужда отъ най-много приятели и доброжелатели въ странство, не взема никакво участие въ тия международни есперантски конгреси и игнорира значението на есперантскитѣ институти.

Българскиятъ есперантски съюзъ, който се явяа като истински сътрудникъ на дѣлото на народната просвѣта наредъ съ останалитѣ културно-просвѣтни организации въ страната, дължи да Ви обърне вниманието за голѣмата полза, която бихме извлѣкли отъ уреждането на единъ международенъ есперантски конгресъ въ София, зашто чрезъ него ще се допринесе твърде много за общото дѣло на България: ще се популяризира нашето отечество; ще се запознае външниятъ свѣтъ съ нашия народъ, нашия битъ, нашата култура, нашитѣ национални права.

Не е, обаче, само тази пропаганда, която ще се направи за България. Две години преди конгреса чрезъ есперантската преса въ свѣта ще се направи голѣма агитация за нашата страна. Въ органа на Международния есперантски съюзъ въ Женева ще се даватъ редица статии за България съ цель да се проагитира международниятъ конгресъ. Такива статии и сведения за нашата страна ще се публикуватъ въ повече отъ 130 есперантски вестници и списания въ свѣта. Една голѣма пропаганда, каквато никой другъ не би билъ въ състояние да ни направи.

Незначителнитѣ разноски, които ще се

направятъ, ще бждатъ стократно компенсирани. Зашто страната ще бжде посетена най-малко отъ 3,000 чужденци, които ще престоятъ 10—20 дни, а това значи единъ оборотъ въ хотели, ресторанти, увеселителни заведения, жел.-пътни разноски до забележителни мѣста и пр. около 20 милиона лева чужда валута, която ще бжде внесена въ България!

Ето защо Българскиятъ есперантски съюзъ се застъпва най-енергично предъ Васъ и Вашитѣ уважаеми колеги, щото българското правителство да покани 30 я международенъ есперантски конгресъ въ България, като за подготовката на конгреса, която ще трѣбва да започне още отъ сега, се отпусне на Българския есп. съюзъ една субсидия отъ 150 хиляди лева. Днесъ, при стѣснененото положение, въ което се намиратъ държавнитѣ финанси, ние не можемъ да търсимъ голѣма материална подкрепа, затова искаме единъ минимумъ. Ние намираме дори, че отпущането на тая сума не ще бжде въ действителностъ жертва, тъй като отъ оборота, който ще бжде направенъ отъ чужденцитѣ — възлизащъ, както казахме по-горе, на 20 милиона лева — фискалнитѣ налози върху таково джиро взети въ най-минималенъ размѣръ 10% ще съставятъ не по-малко отъ 2 милиона лева!

Не напраздно миналата година италианското правителство покани конгреса въ Римъ, който се състоя подъ високото покровителство на италианския премиеръ г. Бенито Мусолини. Тазгодишниятъ конгресъ е поканенъ отъ австрийското правителство подъ покровителството на д-ръ фонъ Шушнингъ, а идниятъ презъ 1937. год. ще се състои въ Варшава.

При това нека Ви припомнимъ, че бившето правителство на г. А. Тошевъ пое единъ устенъ ангажимантъ предъ г. Хуго Щайнеръ, който е членъ на изпълнителния комитетъ на Международния есперантски съюзъ въ Женева и който посети нашата страна въ връзка съ уреждането на тоя конгресъ. Тогавашното правителство разгледа въ едно отъ заседанията на министерския съветъ повдигнатая отъ насъ въпросъ и по принципъ го възприе.

По горния въпросъ бѣхме се отнесли и до поч. Министерство на народното просвѣщение, което съ писмо № 6303 отъ 22. м. м. ни събщи, че по липса на бю-

джетни срѣдства, не може да се отпусне исканата субсидия.

Ние смѣтаме, че горното решение на Министерството на нар. просвѣщение по единъ толкова важенъ въпросъ е прибързано и въ противовесъ на добре разбранитѣ държавни и фискални интереси. До като въ другитѣ страни се прави всичко възможно да се привлѣкатъ чужденци въ страната, създавайки и подпомагайки съ десетки туристически бюра и агенции; издавайки съ стотици хиляди екземпляри художествени реклами и пр. — у насъ — наопъки. Каква по-евтина и ефикасна реклама отъ тая за нашата страна, за която чужденцитѣ иматъ често най-чудовищни сведения, които черпятъ отъ недобре и тенденциозно осведомени източници — да бжде посетена отъ около 3000 чужденци, отъ разнитѣ краища на земята! Тия 3000 души чужденци следъ като престоятъ въ страната ни 20 дни, следъ като се запознаятъ съ нея, следъ като посетятъ нашитѣ по-забележителни градове, тѣ ще бждатъ спечелени за насъ. Тѣ ще се върнатъ по роднитѣ си страни и ще сж живата наша реклама. Нека да не изпускаме тоя рѣдъкъ случай!

Накрай съобщаваме Ви, че ние имаме шанса да получимъ конгреса. Преди нѣколко дни получихме писмо отъ г. Хуго Щайнеръ, който, както Ви казахме по-горе, е членъ на изпълнителния комитетъ на Международния есперантски съюзъ въ Женева, който ни съобщава, че ако бихме побързали съ поканата си, по всѣка вѣроятностъ, ще получимъ конгреса. Сжщевременно ни уведомява, че за сжщата година е поисканъ конгресътъ отъ правителствата на Югославия и Чехословашко. Преводъ отъ писмото на г. Хуго Щайнеръ Ви прилагаме.

Увѣрени, че българското правителство ще оцени достатъчно добре ползата, която България ще има отъ уреждането на тоя конгресъ въ София и ще реши въ благоприятенъ смисълъ въпроса, защото иначе бихме се много изложили въ Женева, ние оставаме съ отлично къмъ Васъ почитание.

Председателъ: (п.) П. Йордановъ

Секретарь: (п.) Б. Октомврийски

— Мнозина ще ни запитатъ: „Защо закъснѣ „Bulgara esperantisto“? — Закъснѣ затова, защото има наши съидейници, които получаватъ списанието

безъ да помислятъ, че трѣбва да изплатятъ единъ нищоженъ абонаментъ отъ 20 лева, нито дори си направиха труда да върнатъ броя. Ние молихме, апелирахме за подкрепа, но не бѣхме чути. Ние правимъ голѣми усилия, жертвувайки ценно време и безвъзмезденъ трудъ да подобримъ списанието и осигуримъ редовното му издаване. Последното, обаче, зависи отъ васъ — абонатитѣ на органа. И тоя пжтъ нѣма ли да платите абонамента си? Нежелаещитѣ да получаватъ списанието, нека си направятъ труда и върнатъ броя съ забележката „обратно редакцията“. Ще имъ бждемъ много благодарни.

— Нѣкои съидейници се оплакватъ, че сж внесли на непознати съидейници въ есп. домъ суми за чл. вносъ и абонатентъ, които суми не сж получени нито отъ секретарь-касиера на съюза, нито пъкъ отъ касиерката на соф. д-во. Умоляватъ се ония съидейници, които сж инкасирали суми, да ги предадатъ.

За въ бждеще суми да се плащатъ само на секретарь-касиера на съюза, касиерката на соф. д-во г-ца Надя Петровичъ или секретаря на сжщото Сим. Хесапчиевъ. Срещу всѣка внесена сума се издава редовна квитанция отъ кочанъ.

— Estas entreprenata kolekta eldono de la verkoj de la plej talentaj bulgaraj esperanto-poetoj sub titolo „Bulgaraj floroj“. Tio ne estas hazardaĵo, sed urĝa bezono kaj nia devo, ĉar en la verkoj de niaj poetoj estas veraj juveloj, kiajn ni ne povas trovi aliloke kaj kiuj ĝis nun estas disjetitaj en diversaj gazetoj, ĵurnaloj ktp. kaj pro tio ne povas esti laŭvalore atentataj kaj utiligataj.

La kolekton, la aranĝon kaj karakterizon de tiu ĉi eldono la СК komisiis al s-ano Ljub. Marikin. La gajno estas por la esperanto-domo.

— **Интересуващитѣ се за конгреса въ Виена да се отнесатъ до Из. Котовъ, чиновникъ Бѣлг. нар. банка — Русе.**

Stenografa konkurso

Stenografa instituto tutmonda organizas internacian konkurson de stenografio inter ĉiuj adeptoj de la sistemo Duployé-Flageul.

Tiu konkurso estas dividata en 6 sekcioj:

1. — Stenografa belskribo;
2. — Metagrafa belskribo;
3. — Flua stenografado;
4. — Kartografio;
5. — Stenografaj artaĵoj;
6. — Stenografaj poŝtkartoj.

Tiu konkurso, kies rekompencoj konsistos el diplomoj, abonoj de gazetoj, libroj, objektoj, bronzaĵoj kaj arĝentaj medaloj, restos malfermita ĝis la 15-a de aŭgusto 1936.

Fluganta skribilo, kiu publikas la regularon de konkurso, certigas, ke post mallonga lernado en broŝuro, kiu kostas nur 1 f. 50 (1 respondkuponon) ĉiuj povas facile partopreni tiun konkurson.

Por ricevi regularon senpage aŭ regularon kaj lernolibron (kontraŭ 1 f. 50), oni sin turnu al Stenografa instituto tutmonda, 9 Boulevard Voltaire, Issy, Seine, Francio.

Esperanto kaj Internacia societo por virinoj en Japanujo.

„Kokusai-Sizyo-Kyokai“ (Internacia societo por virinoj kaj infanoj) fondiĝis antaŭ tri jaroj, celante komprenigi Japanujon al eksterlandanoj kaj pliprofundigi internacian amikecon pere de la manoj de virinoj kaj infanoj. Subtenate de multaj eminentuloj en kaj eksterlandaj, la societo jam multe kontribuis al la celata kampo, malgraŭ sia mallonga historio.

En la societo oni starigis esperantofakon en tiu ĉi januaro, kaj traktas ĉefe jenajn aferojn.

1. Korespondado kun fraŭlinoj, samideanoj el ĉiuj landoj.
2. Okazigo de esperantaj kurso, kunveno, ekspozicio ktp.
3. Eldono de gazeto, gvidlibro ktp., por konigi japanan kulturon.
4. Gvido kaj helpo de eksterlandaj vizit-ontoj kaj-antoj k. c.

Ankaŭ en la organo de la societo „Sekai to Zyosei“ (Mondo kaj virinoj) komencis esperanto-paĝoj por lernigi

nian lingvon al la legantoj. (La societo volonte akceptok reciprokan interŝanĝon de la gazeto kun la eldonejoj kaj redaktoj. Kaj individuaj esperantistoj kiuj volas havigi al si la gazeton, sendu 1 respondkuponon al la suba adreso)

Bonvolu sendi al ni interesajn artikolojn, ekz. pri lerneja vivo, ĉiutaga vivo, moroj kaj kutimoj de knabinoj por la gazeto Kaj sciigu vian adreson al la sekretariino, se vi estas malpli ol 30 jaraĵoj, kaj volas korespondi kun japanaj knabinoj kaj junulinoj.

Ĉiujn korespondaĵojn sendu al la jena adreso.

F-ino Yukiko Isobe, sekretariino de Kokusai Sizyo-Sinzeu-Kyokai, 7-5 Ginza Nisi, Kyobasi, Tokio Japanujo.

Esperanto anstataŭ angla lingvo en japana lernejo.

Ĝis nun en Japanujo la angla lingvo estas rigardata kiel unua fremda lingvo por lernantoj. Sed de la lasta aprilo, kiam nova lernajro komencis, s-ro Maruyama, lernejestro de la Sesa knabina liceo en Tokyo (Tokyo-Hiritu Dai-6 Kôtô Zyogakkô) enkondukis esperanton kiel regularan lecionon por la unua-jaraj lernantinoj, anstataŭ la angla lingvo, kaj malfermis novan vojon epokfaran por lingva-instruado en Japanujo.

Ĉar la instruisto estas s-ro Yosi H. Isiguro, meritplena, agema pioniro de nia movado, sukceso de tiu nova esperanto-klaso estas senduba. Jes, liaj lernantinoj jam montras mirindan progreson, ekz. ludis eĉ teatraĵeton je la okazo de lastjara Zamenhofa tago.

Bonvolu kuraĝigi la gvidanton kaj lernantinojn per alsendoj de leteroj, kartoj kaj esperantaĵoj, libroj, gazetoj, afiŝoj ktp.

Adreso: S-ro Yosi H. Isiguro, Hiritu Dai-6 Kôtô-Zyogakkô Siba Tokyo, Japanujo.

Internacia esperanto-kurso

por la geoficistaro de poŝto, telegrafo kaj telefono en Arnheim, 6-16 julio 1936.

Post la du grandsukcesaj internaciaj esperanto-kursoj por P. T. T.-geoficistoj, okazintaj en 1933 kaj 1934, la interna-

XXIII. BULGARA ESPERANTISTA KONGRESO, TIRNOVO 18.—19.—20. de julio 1936.

Adreso: Esperanto-kongreso, Georgi Donĉev, str. Gurko, 1

Bulteno № 1

Karaj gesamideanoj,

La loka kongresa komitato havas la feliĉon inviti vin viziti kaj partopreni la XXIII-an bulgaran esperantistan kongreson, kiu okazos en la bela urbo Tirnovo, kiu, laŭ sia ĉarma situo, estas unika en la mondo. Venonte ĉi tien, vi havos la feliĉon ĝui la plezurojn de nia pitoreska malnova ĉefurbo de Bulgarujo kaj vi havos ankaŭ la okazon vidi ĉiujn historiajn lokojn de la pasinteco.

Do, ni estas certaj ke vi plej gaje amuzos vin en la gesamideanara rondo kaj revenos hejmen kun neforgeseblaj rememoroj.

PROGRAMO:

- Sabate, 18. julio. Renkontado de la kongresanoj kaj la gastoj. Interkonatiĝa vespero en la urba ĝardeno.
- Dimanĉe, 19. julio. Solena malfermo de la kongreso antaŭtagmeze en la salono de la urba ĝardeno. Posttagmeze ekskurso. Vespere en la sama salono amuzvespero.
- Lunde, 20. julio. Jarkunveno de B. E. A. en la sama salono.

Kotizo: 25 levoj por fremdlandanoj — 2 sv. fr. aŭ eglavaloro. La kotizo pagebla ankaŭ per bulg. markoj. La aliĝintoj ricevos kongreskarton, rajtiganta rabaton 10—20% en fiksitaj restoracioj kaj hoteloj.

Aliĝiloj: Dissendotaj al ĉiuj dezirantoj kaj societoj; akceptataj nur ĝis la 15-a de julio. Fakaj kunsidoj: Organizantoj bonvolu anonci frue siajn dezirojn.

Loĝejoj: Lito en la komuna turista dormejo, ĝis 9. julio — 15 levojn. Lito en hotelo 20—40 levojn.

Nutrado: 20—30 levojn por unu tago.

Kiu frue aliĝas, tiun plej kore dankas la kongresa komitato.

La loka kongresa komitato ankaŭ kore invitas ĉiujn fremdlandajn samideanojn. La kondiĉoj estas favoraj kaj la restado estas malmultekosta.

Venu, samideanoj! Vidindaj lokoj, belaj ekskursoj, amuzado!

Всичко за конгреса да се изпраща на адресъ:
Георги Дончевъ, ул. Гурко, 1 — Търново.

LOKOKO

cia Cseh-Instituto de esperanto en kunlaboro kun la ĝenerala direktoro de la Nederlanda P. T. T. kaj kun la Internacia ligo de esperantistaj poŝt. kaj telegrafa-oficistoj (ILEPTO), organizas

la trian internacian kurson de esperanto por la geoficistaro de P. T. T., kiu okazos en la esperanto domo en Arnhem (Nederlando), dum la tagoj 6—16 julio 1936.

La kurso estos gvidata de Andreo Cseh, laŭ lia konata metodo (sen lerno libroj, sen uzo de nacia lingvo, sen hejma laboro, en praktika kaj amuza

maniero) kaj ĝi kapabligos al skriba kaj parola uzo de la lingvo esperanto en simpla ĉiutaga interrilato, speciale sur la kampo de P. T. T.

Esperanta Fako de „Escuela natura“

(Lernejo Naturo)

Calle Municipio, 12

Barcelona (Ciot) Hispanujo

Lernantoj de tiu ĉi lernejo, junaj esperantistoj, deziras interŝanĝi korespondadon per poŝkartoj por praktiki esperanton kun gejunuloj el diversaj landoj.

Ni petas al esp. gazetoj kaj eldonejoj ke ili bonvole sendu al ni prezon kaj kondiĉon de ilia jarabono, speciale en respondkuponon, ĉar ni deziras aboni aŭ mendi kelkajn el ili por riĉigi la enhavon de nia komencanta biblioteko esperanta.

Speciale ni petas al ĉiuj esperantaj fakoj aŭ grupoj ilian adreson, ĉar ni havas proponon por efika agado en komuna celo.

Donacitaj sumoj por nia esperanto-domo:

88. Andrej Marĉev — Sofia	50
89. Kostadin Al. Petrov—v. Beli Mel	50
90. Kina Dermengieva—v. Kilifarevo	50
91. Stefan Hristov — v. Rakovec	50
92. Georgi Hr. Dimov — Varna	200
De la pasinta numero	10,300

Entute ĝis 31. V. 1936. 10,700

Samideanoj, dum la lastaj du monatoj nur 5 personoj sendis sian helpmonon. Bedaŭrinde estas, sed fakto.

Ĉu la esperantistoj forgesis sian devon?

Ni denove alvokas vin! Ne forgesu, ke ni devas pagi ankoraŭ 14,000 levojn!

Samideanoj, tuj sendu viajn brikojn, por senmortigi viajn nomojn sur la paĝoj de la ora libro de nia domo!

Helpu! Helpu! Helpu!

DEZIRAS KORESPONDI

F-lo M. Langov — str. Sv. Vraĉ, 5 — Sofia, Bulgario — kun esperantistino, el ĉiuj landoj pri abstinencismo, literaturoj sociologio.

S-ro P. H. Galiart — Boschdijk 410 — Eindhoven, Nederlando, deziras interŝanĝi p. markojn kun bulgaraj gesamideanoj.

S-ro Ladislao Blecha, fervojoficisto — Parkan 2, stacidomo, Ĉeĥoslovakio — kun bulgaraj gesamideanoj pri diversaj temoj.

S-ro inĝeniero Dobroslav Koula, Nitro, odbor pro udr. dráhy, Ĉeĥoslovakio — kun bulgaraj gesamideanoj pri diversaj temoj.

S-ro Aloiso Kouřil, fervojoficisto, Parkan 2, stacidomo, Ĉeĥoslovakio — kun bulgaraj gesamideanoj pri diversaj temoj.

S-ro Josefo Tobořik, Parkan 2, stacidomo, Ĉeĥoslovakio — kun bulgaraj gesamideanoj pri diversaj temoj.

S-ro W. Laumen — Luiflestraat 11, Roermond, Nederlando — per il. kartoj. Certe respondas.

S-ro M. Manteca — Talavera (Toledo), Hispanio — deziras interŝanĝi p. markojn.

Samediano, ĉiam portu la verdan stelon!

Vi atentigos la publikon pri esperanto kaj la samideanojn pri vi mem!

БЪЛГАРСКИ ЕСПЕРАНТСКИ СЪЮЗЪ

Централенъ комитетъ

№ 257

8. юний 1936. год.

СОФИЯ

Драги съидейници,

За двадесетъ и трети пжть ние — българскитѣ есператисти — ще се съберемъ на 19., 20. и 21. юлий въ старопрестолния градъ Търново, за да си дадемъ отчетъ за стореното презъ настоящата съюзна година, както и директиви за бждещата ни работа.

Мнозина, обаче, ще се запитатъ дали центр. комитетъ е изпълнилъ своя дългъ?

Въпрѣки крайно лошото материално положение въ което се намира съюзътъ и въпрѣки обстоятелството, че до сега не бѣхме подкрепени отъ повечето съюзни д-ва, централниятъ комитетъ бѣ и е на своя постъ.

За да не бждемъ голословни въ твърдението си, че д-вата до сега не сж се отчели, ние ще помѣстимъ следната таблица, която не се нуждае отъ коментари:

ОКРЖЖНО

До г. г. председателитѣ на есперантскитѣ д-ва въ България.

Дружества	Градъ	Миналата год.	До сега отчели се
Колек. група при съюза		47	52
Есперантско д-во	София	35	22
„Espero“	Русе	31	3
„Solidareco“	Русе	31	10
„Albatro“	Варна	24	7
„Lumo“	Търново	20	16
„Kulturo“	Пловдивъ	15	11
„Radio“	Пазарджикъ	15	18
„L. L. Zamenhof“	Орѣхово	12	—
„Vekiĝo“	Шуменъ	12	10
„Rila verda stelo“	Дупница	9	—
„Sukceso“	Враца	8	—
„Espero“	Г. Орѣховица	6	—
„Stelo“	Кърджали	6	1
„Toleremeco“	Ямболъ	3	5
	Всичко	277	155

Отъ горната таблица се вижда, че до сега сж се отчели само половината отъ миналогодишнитѣ членове. Четири отъ д-та не сж отчели дори по единъ членъ, а до конгреса ни дѣли само единъ месецъ!

Централниятъ комитетъ следъ като взе предъ видъ лошото материално положение на съюза, което се дължи най-вече на ненавременното отчитане на съюзнитѣ д-ва, реши да предупреди за последенъ пжтъ ржководителитѣ на последнитѣ най-късно до края на месеца всички да отчетатъ поне миналогодишнитѣ си членове. Всѣко закъснение следъ горната дата лишава д-то отъ официаленъ представителъ въ заседанията на конгреса.

Съидейници, да запазимъ силитѣ на съюза! Тогава, когато центр. комитетъ прави постжпки предъ правителството да разреши свикването на XXX-ия международенъ есперантски конгресъ въ София, ние не бива да се показваме слаби и дезорганизирани.

Вамъ е скжпо дѣлото на българскитѣ есперантисти. Ще оставите ли съюзътъ да се разпадне?!

Не, нали?

Тогава издължете се веднага — безъ отлагане и вие ще проявите вашата есперантска солидарностъ!

Освенъ горното централниятъ комитетъ нарежда:

1. Съгласно конгресното решение всички дружества трѣбва да внесатъ по 50 лв. за членуването на съюза въ Ц. Е. А.

2. Презъ този месецъ трѣбва всички д-ва да свикатъ общи събрания и избераатъ делегатитѣ си за конгреса, смѣтайки по 1 делегатъ на 10 или дробъ отъ 10 отчетени члена.

3. Ако нѣкое д-во желае да постави нѣкой въпросъ за разглеждане въ конгреса, нека да ни съобщи това, за да се впише въ дневния редъ.

4. Желателно е всѣко д-во да си праготви знаме, макаръ и малко, като по възможностъ членоветѣ отъ едно или нѣколко д-ва пжтуватъ групово. Съидейницитѣ, които желаятъ да изнесатъ нѣкой литетуренъ или музикаленъ номеръ да съобщатъ на конгресния комитетъ на адресъ: Георги Дончевъ ул. Гурко, 1 — Търново.

5. Централниятъ комитетъ е направилъ постжпки предъ Главната дирекция на Б. Д. Ж. за 70% намаление. За резултата ще се съобщи допълнително чрезъ специално окржжно.

Накрай, като се надѣваме, че ржководителитѣ на съюзнитѣ д-ва ще направятъ всичко възможно за навременното отчитане на членоветѣ, ние оставаме съ нашето есперантско „saluton“ и „ĝis revido en Tirnovo“.

Председателъ: П. Йордановъ

Секретаръ: Б. Октомврийски

Nia vivo

Vil. Kilifarevo — Tirnova reg. Esp. kurso, gvidata de nia fervora samideano f-ino Kina Dermengieva, bone sukcesis. Novaj pacaj batalantoj en niaj vicoj.

Sevlievo. Post multaj malhelpoj la esp. societo sukcesis malfermi kurson en la gimnazio por gelernantoj. Kurson vizitas 60 gelernantoj kaj 2 instruistoj.

Sofia. Feliĉe nia propra esperantista domo bone servas al la movado kun tendenco de ĉiama plibonigo kaj pliraciigo. Jam ĝi ne povas enteni siajn vizitantojn kaj baldaŭ ni detruos unu muron por plivastigi ĝin kaj tiamaniere aranĝi unu pli grandan kaj oportunan saloneton.

— La ĉiumerkredaj kunvenoj kun ĉiam tre interesaj kaj aktualaj prelegoj regule daŭras, eĉ ili estiĝis kvazaŭ libera trubuno de la esperantistoj aŭ esperantista populara universitato, en kiu, laŭvice ĉiuj ĉeestantoj prezidas kaj sekretarias. Lastatempe prelegis gesamideanoj: P. Pejĉev pri Vivo kaj morto de la lingvoj, Nadeĵda Petroviĉ — Evoluo de la eŭropaj jingvoj, Ljub. Marikin — La bulgaraj esperantistoj en la internacia esperantista vivo, Golemanov — Esperanto inter la bruantaj problemoj de la nuntempo, Hârŝev kaj Sim. Hesapĉiev faris literaturan karakterizon kaj recitadon de ni j beletristoj Svetoslav Minkov kaj Elin-Pelin; Marinov — Esperanto en Germanio; St. Jonĉev — Vojo al prospero kaj I. Krestanov — Antaŭparolo antaŭ ol ekveturo al Eŭropo kaj Alĝerio kaj pri la krizo en UEA. Ofte okazas tre interesaj diskutoj post la prelegoj.

— La elementa kurso de Iv. Sarafov sukcese finis; jam funkcias dufoje en la semajno (lunde kaj ĵaŭde) supera kurso gvidata de s-ano St. Hesapĉiev; la ĥoro ankaŭ regule repeticias, jam ĉiu-ĵaŭde.

— La kurantan monaton ni aranĝos remormeson por niaj karaj mortintoj Sm. Noĵarova kaj G. Aktarĝiev, ĉe iliaj tomboj.

— Sofiaj esperantistoj en la kunveno de 18. III. 1936., aŭdinte la referaĵon „Esperanto kaj paco“, deklaras sian aliĝon al rezolucioj kontraŭ la milito, voĉdonitaj de *Bulgara virina unuiĝo, Unuiĝo de kristana junularo, Societo de kuracistol-psikiatroj, Societo de socio-*

logiaj studoj k. a. organizaĵoj en Bulgario.

Akceptante la ĝeneralajn motivojn kontraŭ la milito, ekspozitajn en ĉi supraj rezolucioj, ni akcentas, ke en la nuna momento, kiam la militdanĝero estas tiom granda, ke ĉiumomente la milito povus eksplodi kaj forbalai la tutan mondkulturon, ĉiu homo devas aŭdigi sian mataprobon kontraŭ la preparo kaj efektivigo de la milito.

Ni — esperantistoj — speciale akcentas nian malkonsenton al la milito, ĉar nia agado jam de sia ekesto estas saturita de pacideo. Eĉ pli, esperanto naskiĝis en la kapo de sia kreinto Zamenhof ne kiel memcelo, sed kiel rimedo por proksimigo de homoj diversnaciaj kaj diverslingvaj, kiujn ni egale taksas niaj homfratoj. Per ĉi deklaro ni plenumas parteton de nia devo al Zamenhof, aŭtoro de esperanto kaj granda pacbatalanto, kiu ne povis elteni la grandan hombuĉadon en 1914 kaj mortis en 1917 pro korbato.

Ni apelacias al ĉiuj kulturaj, klerigaj, pacamaj k. a. organizaĵoj kaj al la tuta socio en Bulgario kaj en la tuta mondo aliĝi al nia komuna alvoko kontraŭ ĉiu milito, sendepende de ĝiaj motivoj, kaj deklari sin por paco kaj frateco inter ĉiuj popoloj.

Varna. La 29-an de aprilo, j. k., finis la kurso de esperanto en la Trakia domo, kiun gvidis Georgi Dimov. Pro tiu ĉi okazo, krom la 40 gekursanoj, venis ankaŭ multaj gastoj — esperantistoj kaj trakianoj, kiuj plenplenigis la malgrandan salonon. Regis ia soleneco. Kaj vere estis kaŭzo de soleneco. Estis akcentita sukcesoj, klu gajigas, tuŝas kaj entuziasmigas la korojn.

La junaj gekursanoj ne perdis sian tempon en teda, laciga travivado de la ĉiutagaj malfeliĉoj, malsukcesoj, krizoj k. s., sed lernis tre utilan lingvon kaj bone el lernis ĝin nur dum du monatoj, trifoje en la semajno.

La gviganto — vicprezidanto de la societo — sperte gvidis sian kurson kaj, ne avarante sian tempon kaj siajn fortojn, atingis bonegajn rezultojn, kiuj estas akcentindaj kaj montrindaj por ekzemplo.